

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Dominica Decima Nona Post Pentecosten. Simile est regnum cœlorum homini Regi, qui fecit nuptias filio suo. Matth. 22. Argumentum. Homines adeò cæci sunt, ut perjora eligant, meliora negligant, ...

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

DOMINICA DECIMA NONA POST PENTECOSTEN.

Simile est regnum caelorum homini Regi, qui fecit nuptias filio suo.
Matth. 22.

ARGUMENTUM.

Homines aded caci sunt, ut pejora eligant, meliora negligant, temporalia aeternis praeferant.

Aded caci sunt homines in eligendo, ut quilibet experientia teste meliora videat, & pejora amplectatur, idcirco morem pravam Poeta deplorans cecinit.

ritò Philosophus stultum vocat: Qui omnia per omnia melioribus deteriora sectatur, finibus suis est. Talis fuit Esau, qui unico edulo, pro Esau mutavit jus primogenitum. Ob pugnam oleum dicitur fratri suo Jacob primogenituram vendidisse. Sic Brasivus Roterdamus, & Eucherius Episcopus Lugdun. Iste Esau primogenituram suam pro potiore copus suam vendidit, ac postea modum potestatis benedictione privatus est. Et per hunc modum posteritas benedictione privatus est. Et per hunc modum posteritas benedictione privatus est. Quis debet populum Isaaciticum naufragale esse manna, dicendo: *Navesat anima nostra super Esau, cibo isto levissimo, & postea appetitit alia, & cepe, cibos adeo viles, & gustu distantes, re ipsa verum est, hominem semper eligere pejora. Nec desunt Scripturae tam sacrae, quam profanae, quibus ob veritatem omnibus parabola hodierni Evangelii pra omnibus eligo.*

Ovid. lib. 7. Metam. D. Gregor. Nazianzenus. Pempt. de virt. hum. Eu. seb. Gall. hom. in die pen. in bib. vet. P. 4. 5. f. 672. col. 1. Thadde. Perusi. in 8. co. 1. l. B. Hippoc. in Epic. de l. 10. mo. Nicomac.

Vide meliora probos, Deteriora sequor. Et Gregorius Nazianzenus. *Id facio quod minus mea damnat, & odit, Oblivisque malis.* Hunc defectum aded notabilem etiam agnovit Euseb. Gallic. ideo nobis instruendis scripsit *Quid autem suadet (charissimi sapientia PP. 4. 5. f. hujus acuti) nisi nocitura quare, amare peritura, negligere salutaria, & pro nihilo putare peritura.* Hoc etiam notavit doctus interpres Isaie dicens: *Nonstris cupiditatibus allesti, ac seducti quae nobis proficua sunt negligimus, & noxia quae cum-plectimur.* Imitamur infirmos, quae nociva appetunt, & proficua nolunt. Porro causam hujus assignat Hippocrates, quia *statura morbo corrupta appetit sibi nociva.* Tales se ostendunt similes jumento, quod teste experientia *maruli stramenta quam aurum.* O insipientiam nimis stultam, O stultitiam nimis insanam! o calamitatem deplorandam lachrymis sanguineis. Ferrum auro, luteum gemmis, lilia urvicis, rosas spinis, granum paleis, luci tenebras, terrae caelum praefert, idcirco hominem aded cacum me-

2. Homo quidam fecit nuptias filio suo & misit servos suos, vocare invitatos. & noluerunt venire, & neglexerunt. Sub praetextu enim potius ad villam, & negotia. Alius in villam suam, alius vero ad negotiationem suam. Apud scriptores factos certum est, sub metaphorâ haturum nuptiarum bona caelestia ad animam pertinetia denotari. Sic Ludolphus Cathustianus, *Preparavit futuram gloriae, & vite aeternae refectorem, & caelestem, seu aeternam beatitudinem, quam sanctis animabus ab aeterno preparavit Dominus.* Sub figuris vero villae, & negotiorum bona temporalia corpori convenientia significat. *Quid per villam, ait Gregorius, nisi terrena sub-*

flantia designantur: & Jordanus à Saxonia, per la-
teron velle intelligitur: omni occupatio corpora-
li circa terrena, impediens aivina. Per negotia-
tionem vero occupatio movetatis circa taba.
Homo guttam adeo habet pravum, ut magis
appetat bona temporalia ad corpus, quam cœ-
lestia ad animam spectantia: Sic beatus citatus,
Solent homines mundani plus sollicitari de tempo-
ralibus, & transitoriiis quam de spiritualibus, &
aeternis. Conloquitur doctrina S. Gregorii, Plus
diligimus terrena, quam spirituales occupamus,
id videlicet hoc dicitur, si ut spero mihi silen-
tio, & attentione favoreat.

PARS PRIMA.

P Est certissima non solum apud doctos,
sed & experientia practicata ab indoctis
voluntatem humanam non solum ferri in bo-
nam veram, vel apparens, sed & tendere in il-
lid, quod majorem rationem boni continet.
Natura hanc ordinem nostræ voluntati indidit,
quem tamen nos directè violamus. Bona cœ-
lestia sine comparatione esse meliora terrenis
lapidibus probem, nihilominus homo adeo est
cecus in eligendo, ut abhorreat cœlestia, & avi-
ditate raris terrena appetat. Res, quæ venerabi-
len Bedam suspirare fecit. *Heu nos serventissi-
mijamus in terrenis, & frigidissimi in cœlestibus,
& saniam in rebus parvis exhibemus alacritate-
m, ad majora tepidissimos, terrena sine fine qua-
runtur, cœlestes divitias, & immortales honores
spera quadam dissimulatione negligimus.*

Hic etiam volens alludere S. Athetius Episc.
Anastaz dixit: *Vbi impensa lacrum inastabile,
silencioque aternam adjfert, compressa manu pe-
cuniarum colubenas, ut nec pauci quidem oboli exci-
dant, ubi vero de sumptibus agitur, quos & pec-
cata committunt, & poena infusa, ac vel ipsum i-
gnis supplicium consequuntur, ultra opes effundunt.*

Et si ad probandum paradoxon tam verum,
quam incredibile non judicetis, sufficere docti-
res citatos, en auctoritatem Pontificis, cujus
doctrinam Spiritus Sanctus dictavit. Omnes
hominis facti delictores in terrenis rebus fortes sunt,
in cœlestibus vero debiles: nam pro temporali glo-
ria, quæ ad mortem dejudare appetunt & pro
superperpetua nec parvum laborem subeunt: pro
terrenis lacris, quasi libet injurias tolerant, & pro
cælesti mercede, vel tenuissimi verbi contumeliæ,

ferre recusant. Terreno judici toto etiam die
assistere fortes sunt, in oratione vero coram Deo,
vel unius hora momento laxantur.

4. David de promissione à Deo Israelitis fa-
ctâ, nempe quod eos introducturus sit in ter-
ram promissam, locum felicissimum, &
maximè delictiosum, sub metaphora lactis,
& mellis, cum exhibet: *Descendit ut liberem
eum manibus Agyptiorum, & educam de terrâ
illâ in terram bonam, & spatiosam in terram
quæ sicut lacte & melle, terra fuit omnibus abun-
dantissima & amœnissima, habens quidquid
desiderari potest, & nihilominus dicit Psa-
lmita, Pro nihilo habuerunt terram deside-
rabilem. Et illo in Agypto degerunt sub durâ
servitute, & non nisi fici, & fime torque-
rentur, tamen magis affici Agypto videbantur.*

Exod. c. 3.

Psal. 105.

Ab his forsitan homines didicerunt, ut potius eli-
gant hanc terram Babiloniam, quam cœlestem
Jerusalem, locum revera promissionis, ubi Deus
expectat, ut nos immarcescibilibus bonis æ-
ternæ beatitudinis glorificet, & tamen optime
dici potest, *Pro nihilo habuerunt terram deside-
rabilem, & ut declarat Incognitus, David in-
tendit reprehendere eos, qui pro nihilo reputant
terram viventium, per ipsam terram promissio-
nis figuram.*

Incognit.
in Ps. 109

O malam politiam mundanorum, qui lutum
gemmas, & gemmas lutum aestimant. Huic
cum sit terrefactus, toto affectu adherent, has, quia
sunt bona cœlestia, nec oculo dignantur.

5. Gratiôsâ metaphora id confirmavit Vates
regius, *Super flumina Babilonis illic sedimus, &
strevimus dum recordaremur tui Sion. Per has
aquas fluminis Babilonici intelligi bona tempo-
ralia affirmat Cardinal. Bellarm. Flumina
Babilonis sicut bona temporalia hujus mundi, qui-
bus qui affixi sunt per desiderium, cum istis aquis
volvuntur in præceps, donec ad abyssum magni
maris aternam puniendi præcipitentur. Et S. P.
Augustinus; Flumina Babilonis sunt omnia,
quæ hic amantur, & transeunt.*

Psal. 136.

Bellar. in
Psal. 136.

D. P. Aug.
ib. f. 518.
col. 3. 4. E.

Et alibi loquens de affectu nostro erga bona
cœlestia dicebat: *Stantes erant pedes nostri in
atriis tuis Hierusalem, id est, interpretatur Re-
migius Antiochodensis. in amplitudine gloria
cœlestis, ubi nullus possessioni alterius angustabi-
tur, sed omnes spaciôsè, & copiosè regnum posside-
bunt.*

Psal. 121.
Remigius
Antioch.
in Bibl.
v. P. P.
1. 9. p. 2.

Hic unum dubium moveo, cur David ait ho-
minem bonis terrenis inhædere: *Illic sedimus,
& ha-*

Handwritten marginal notes in a cursive script, including the word "licet" and other illegible characters.

& super caelestia stare stantes erant pedes nostri? demonstrare voluit, flocci nos ducere caelestia, ac per transennam illa rantum aspicere, terrena vero nos magni aestimare, & fixe intueri. Huc videtur alludisse Incognitus dicens, *Habet Babylon suos sectatores consulesque paci temporalis, & nihil ultra spectantes.*

In cog. in Psal. 136.

D. Luc. c. 16. Vgo Chavens.

Dionys. Carv. in c. 16. D. Luc. art. 30 f. 118. Idem vidiam.

6. Chillus mundanos filios caeli comparans dicebat, *Filii huius saeculi prudentiores sunt filii lucis.* Non est verbum, quod mysterio, & difficultate careat. Hugo a sancto Choro, & Dionysius Cathusianus per filios huius saeculi mundanos, per filios vero lucis iustos intelligunt. *Id est dilectores mundi: qui mundum istum pro patria ardent, in terrenis hereditatem excipiant, saeculo se conformant, temporalibusque potius, quam divinis intenti sunt.*

Sed quomodo possit esse, ut mundani servis Dei sint prudentiores? Ab Aristotele probari scio, prudentiam reperiri tantum in bonis, & non in malis, ergo maior prudentia in iustis dari deberet, quam in iustis. Idem Cathusianus hac verba explanat, *Prudentiores hoc est astutiores & diligentiores in acquirendis temporalibus.* Salva-rot ergo mundanos esse sollicitiores in contradi-ctis terrenis, quam iustos in caelestibus bonis dicere voluit. Sed quid non agunt iusti, ut acquirant gloriam? Eremos incolunt, fonte, & cetera vescuntur, vitam ducunt austeram, cilicia portant, ad sanguinem usque se cedunt, nunc sitim, nunc famem, nunc calorem, nunc frigus libenter tolerant, noctes vigiliis, & precibus sal- lunt, & si opus sit vitam, sanguinem profunde- re sunt parati. Et adhuc possibile sit mundanos esse magis industrios, & laboriosiores, hanc ter-rena acquirant, quin imo: audite Ludolphum a Saxonia, aut Eusebium Emisencum. *Prudentiores sunt illi in malo, quam isti in bono. Vix enim inveniuntur aliqui sancti, qui tantam prudentiam, & curam habeant in acquirendis aeternis, & permanentibus, quantum aspiciuntatem, & calliditatem isti habent in acquirendis bonis temporalibus, & fugitivis, pro his enim die nocteque vigilant, angustiantur, laborant, & per fraudes, rapinas, furta, proditorios, perjuriam, homicidia & his similia: has tales divitias coacer vare non cessant. Sane hoc non facerent, nisi terrena caelestibus praepo-nerent.*

Dion. ibid.

Ludol. de Sax. p. 2. c. 15. Euseb. Emis. ibi quid Al- cium in Dom. 10. post Pent. f. 230 co 3

7. Cainum primum auctorem huius pessimae politiae, hocque semen infernale ab eo in cordibus nostris fuisse latum credo; audite. Impius ille fratriqida, dum a Deo interrogatus, num ali-

quid sciret de fratre, respondit: *Nunquid esquis Gen. 4. fratris mei sum ego? crimen Deo occultare puta- vit. Hinc sententiam maledictionis prome- ruit, *Maledictus eris super terram.* Et cum om- nibus fructibus & bonis, quae terra producit, pri- vavit. *Quoniam operatus fueris terram, non dabit tibi fru- ctus suos.* Quod diras in se fulminatas patenter tulit credo, sed dum fructibus ab agris sibi produendis est orbatus, subito bile est inflama- tus, & cum Deo altercans rous succensus ve- luralpis venenosa recalcitrans, temere ei reple- vit. *Si ejicus me a facie terra, & a facie tua ab- scindar, quia frugibus terre ne privalli in vindic- tam, coram te hand comparebo, deinceps o- culos meos nec uniceo tui intuitu donabo, fructi occurrereto, terum vetaam ne videam, sic patet erimus. A facie tua abscindar.* Videbo N. An hunc nebuloneam, qui tam temere & boere- spectis cum Deo contendit, placare possim. O Cain, cur ita vociferaris? ne sis ita impatens, comprime motus, animum que compone. An forsitan tibi supplicium nimis grave videtur? an forsitan divinam iustitiam nimis rigidam obque- retis? quin potius gravitas criminis teincedere deberet, ut hanc poenam patienter acceptares, speratque in Deum, qui dum bonis mundanis, & frugibus te privavit, calum, & gloriam para- dydi tibi sic daturus. Hic subintrat Philo. He- braeus, & impium Cain audaciter respondisse dicit. *Si me privas bonitate, ago tibi gratias pro caelestibus, non hanc, sed illa volo, illi asti- mo: Quasi dicat, si non praebes mihi bonitate, nec caelestia quidem accipio, si non datur fructus ter- restribus, nec virtutem quidem desidero, si non ac- portiaris humana bona, divina tibi quoque be- beto.**

8. Duo genera bonorum proponit Deus Pri- mi generis sunt caelestia: *Beati pauperes spiritus, quoniam ipsorum est regnum caelorum.* Hanc bona sunt maxima, sunt regnum paradisi & quid plus dici potest? *Regnum caelorum.* Facillimo ne- gottio, sine ullo labore obtineri poterit, idque per unicuique actum voluntatis. Tantum his pauper mente & ditissimus eris. Sed quando tibi haec bona caelestia donabit? an post plurimos se- lapsos annos? an tempus in tempus differet, ut illa tibi largiatur? non; sed statim, tunc hoc mo- mento. *Quoniam ipsorum est regnum caelorum.* Alud genus bonorum, nempe terrenalium, est. *Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram.* Quid vilis terra? & ad illam com- sequeadam, quid factu est opus? poterit esse mi-

tem, & manufactum. Si quis in re jaciatur convitia, referat illi gratias. Si quis tibi impingat alapam, e-
jus manus bene precare, alteram ei genam por-
rige. An tibi est animus actiones has naturæ re-
pugantes faciendi? *Beati mites.* Et dato quod
hic unus, qui animum habeat has difficulta-
tes manifeste superandi, quando tandem ob-
tinebit hæc bona, quæ nomine tenus tan-
tum bona sunt, id nescitur. *Possederunt,* de fu-
turo Deus id scit, forsitan post mille annos vel in
fine mundi. Et nihilominus homo habet ju-
stum in male affectum, ut meliora appetat, & de-
teriora amplectatur, potius elegit magnos labo-
res ad acquisitionem nihil quantumvis terreni.
Potius vult aliud fructum, quam sine diffi-
cultate statim in possessionem regni caelestis in-
tromitti. Audivisti Iulianum majorem? & ta-
men id est verum. Nec putas me id somniare,
nam quidam interpres moderatus, sed fide dignus
id tibi dicit. *Mavult homo mundum alium verum
de futuro, quam regni caelestis possessionem de præ-
senti.* Hi agunt velut canis Ælopi, qui carne re-
lecta in umbra involavit. Veritatem rei relin-
quunt, apparentia amplectuntur. O magna de-
mentia hominum exclamabat, Ambrosius Epif-
copus Lamocensis. *Quid enim stultius, quàm ve-
cordius cogitari potest, quam umbris insipientem
suam veram amittere?* O magnam Iulianum ad nu-
ptias invitatorum, dum nuptiis negotia præpo-
nunt. *Neglexerunt, & noluerunt venire. Et
abierunt alius in villam suam, alius ad negotia-
tiones suas.*
9. Vehementer caustum, unde hæc mala af-
fectio, & disordo gustus humani provenit sci
recepto. An reperiri possint meliora bona,
quam caelestia? Divus Gregorius id dicat. *Qua
mentem lingua dicere, vel quis intellectus capere,
possit illi superne civitatis, quanta sint gaudia?
Anglorum. choros interesse cum beatissimis spiriti-
bus gloria Conditoris assistere, præsentem virtutum
coram deo in scriptis unum lumē videre, nullo mor-
tu metu affici, incorruptam perpetuam munere la-
tari eorum ad dentur bona magis vilia, & mi-
nus substantiosa, quam terrena?* hinc Divus
Bernardus in os is loquens, qui talia bona ap-
petunt. *Jebar, Filius Adam, genus aviarum, & am-
bitiosus, quid vobis cum terrenis divitiis, & glo-
ria mundi, que nec vera, nec vestra sunt? aurum,
& argentum nonne est terra rubra, & alba, quam
plures hominum error fecit, aut magis reputat præ-
tiosum? Nunc videte an etiam, dum dico: nu-
ptia Evangelicæ, & caelestis pertinet ad ani-
mæ beatitudinis.*

mam, villam vendi, & negotia spectare ad cor-
pus, hæc eligi, illa contemni, quia magis esti-
mantur bona corporis, quam animæ. Hæc non
est mea opinio, sed veritas certissima Scripturis
probata

10. Hæc defectus Hebræis inseparabiliter ve-
lut proprium quarto modo ad hæc. Cuncto po-
tens manus hunc populum, a dura servitute Æ-
gypti liberavit, & pedibus sicis per mare rubrum
duxit, exercitum Pharaonis submersit, aquas so-
landæ eorum siccavit, & lapide eduxit, Regem Cha-
naanæ unum, Adrat ei subiecit, & tamen contra De-
um & Moysen murmuravit. *Locutus contra De-
um & Moysen, ait: Cur eduxisti nos de Ægypto ut
moreremur in solitudine: deest panis, non sunt aquæ,
anima nostra naufragat super teibo isto levissimo.*
Res, quæ Deo valde displicuit, & facti textus
ait. Dum ut eos puniret, certos serpentes immi-
sisse, qui e terra profluentes vulsum, & vitam
eorum petebant, eosque morsu inficientes occi-
debant. *Misit Dominus in populum ingentes ser-
pentes. sed ille Deus, qui est magis misericors
quam justus, intuitu Moysis, hoc remedium li-
berando populo suggessit. Fac serpentem æneum,
& pone eum pro signo, qui percussus aspexit eum,
vivet.* Moyses crucem formavit, eam in terram
plantavit, & serpentem æneum in eâ suspexit,
Quem eum percussus aspicerent sanabantur. Ea fi-
gurata: veniamus ad figuratum.

Hebræos serpens venenosus peccati infide-
litaris momordit, & virus oblationis supra
eorum viscera sparsit. Deus is remedium pro-
vidit, non serpentem venenosum, sed Christum
gatosum in monte Calvarie in ligno crucis sus-
pensum, ut eum oculis fidei conspiciant, & filium
esse Dei credant. Sed illi eum inveniunt, & que cre-
dere nolunt. Nec aliam causam assignare pos-
sunt, nisi quia serpens æneus pro salute cor-
poris, Christus verò pro animæ bono ordinatus
fuit. Illum reverentur, Christo verò oblectan-
tur, quia bonum corporis bono animæ præfer-
runt. *O impietatem Iudaorum, exclamabat San-
ctus Ephraim Syrus quoniam serpentem adorant,
& Christum averfantur: & temulentiam temporum!
quoniam propter serpentem crucem colunt, & cruci-
fixum Christum non adorant.* Et Cardinalis
Marcus Viguierus subjunxit *Homines qui à De-
monibus in hac solitudine & silva condempna huma-
norum affectuum per varias suggestiones peccato-
rum venenati sunt, Christi crucifixione, morteque
absolvuntur à culpa, liberantur à pena, præser-
vantur in gratia, si modo illum intueantur per fi-
dem,*

Nam. c. ai

licab

D. Eph.

Card.

Marcus

Vig. de imp.

tit. cruci.

Christi. l. i.

fol. 197.

dem reſtam Sed Hebræus velut infidelis non vult eum aſpicere, & Chriſtianus, tanquam ingratus non vult eum agnoscere. Hinc ſe non potuit continere Moyses, quin eos gentem abſque iudicio, & prudentia vocaret: *Gens abſque conſilio eſt, & ſine prudentia, utinam ſaperent, & intelligerent, ac noſſiſſima præviderent.* Juxta opinionem Titelmanni dicere voluit: *Gens ſtilia eſt populus iſte meus, abſque conſilio, & abſque prudentia, non ſecundum recta rationis iudicium vitans inſtitutus, neque cum prudentia debita quid agat conſiderans. populus abſque ſano iudicio eſt, non attendunt quid æquum, ac reſtam, quid decens, atque con veniens, utinam quid ſit utile, atque expediat, ſed inconſulte, & imprudenter nimis ea eligunt, & agunt quæ ſibi ſummè inuſita ſunt, & maxime nociua.*

11. Dum Saluator ad civitatem Nazareth perveniſſet, occaſionem parandi miraculum invenit. Quidam Paralyſi graviter afflictuſ miſere in lecto, quem illi paupertas reliquerat, jacebat. Ductus fuit ad Medicum ex lecto, & ut ab illo curaretur. Videt illum Saluator, greſſus figit, oculus eum intuetur, & elevans manum miraculoſam illi ex viſu, conſideret ſuæ virtuti quantoctius peccata ſibi condonanda, *Conſide fili, remittuntur tibi peccata tua.* Mira res, quod nemo ob tantum beneficium ei gratias agat, imò factis eum malè habeant, & verbis tanquam blaſphemum perſtringant. *Hæc blaſphemus.* Deinde manibus eum complectitur, illum erigit, pedes conſolidat, & membra & nervos ſtabilit, ac à Paralyſi ſanato jubet ut lectum ſumas, ac domum pergas, *Surge, tolle lectum tuum, & vade in domum tuam.* Aſtantes ad hoc ſecundum miraculum Deum laudaverunt, & Chriſto debitas gratias ob hoc beneficium reddiderunt: *Glorificaverunt Deum, qui dedit poteſtatem ſalem hominibus.* Hæc cor illi gratias agat ſolum ob ſecundam gratiam, & non ob primam, maxime cum dicat Dionyſius Carthufianus. *Majus eſt unquam à languore peccati curare, quàm corporalem infirmitatem ſanare.* Reſpondet Joannes Epifcopus apud Divum Thomam in Catena aurea: floccipendunt remiſſionem culpæ in bonum animæ reduſionem, & ideo ſe non exhibent gratias, ac ſanationem à paralyſi magis faciunt, quia corpori proficua eſt. *Glorificaverunt eum & debitas gratias reddiderunt. Audi veniam, & taces paralyticus, nec ullam rependis gratiam, quia plus corporis quàm animæ tendebat ad curam.*

12. Qui vult actiones virtuoſas, vult ad Apoſtolos, ſed qui deſiderat defectus deſiderat à Juda, quia ſi illi fuerint ſpectulum bonitatis, hic fuit ſententia vitiorum: audiamus eum circa materiã noſtri diſcurſus: Saluator à Simone leproſo invitato, in ejuſque domo prædicante, illic à Magdalena vas alabaſtrum unguentis pretioſis plenum unguentis ejuſ capillam ponant ſe unguenti, *Et fraſto alabaſtro effudit ſuper caput ejuſ.* Obſervavit hanc actionem Judas, & ad Apoſtolos converſus dixit. *Potuit unguentum iſtud venditari plus quàm trecentis denariis.* Tanti æſtimavit hoc unguentum. Sed N. quid egerit hic Apoſtolus, dum factis Magdalene intendit, notemus. Ex cena diſcedit, ſynagoga adit, magiſtrum venditorum, Scribas intercipit, *Quid vultis mihi dare, & ego vobis eum tradam at illi conſtituerunt illi triginta argenteis.* Traditor hanc ſummam acceptis, & ſanguinem Chriſti triginta, unguentum vero plus quàm trecentis æſtimat. Ah unguentum diſſidetur ob bonum coporis, ideo illud tanti fecit. *Effudit ſuper caput, unguento ungebat pedes ejuſ.* Sargua Chriſti pro animabus ſpargebat, & ſanguinem Chriſti quod flocci pendatur. *Triginta argenteis.* Id docet S. Paulus Epifcopus Nolanus, ſua epistoſa damnandus iudicio, quo triginta aureis vendidit eum, quem mulier, ut ipſe ſaxaverat, accepit centis. *Sed in hoc perverſus, quod ſi ſum totis æſtimans Dominum, unguentum illud cara ſumam.* O bona ſpiritualia, & cupit & zelotes quoniam in vili eſtis apud homines mundanos! ebona reputatio, & commoda temporalia in qua à ceteris reputatio, non ob rationem boni quod indubitis, ſed quia guſtus hominum ſunt depravati. *Et neglexerunt, & abierunt, alius in vilam ſum, alius ad negotiationes ſuas.*

13. Duo ſomnia myſteſiſa Scipioneſe præſci teſtamentis referunt. Unum Nabuchodonoforis, quod recenſit Daniel, aliud Pharaonis à Moſe conſcriptum. Verum in multis hæc duo ſomnia differunt, ali ego unquam diſſentiant, quæ ad propoſitum meum quædam addicam. Nabuchodonofor ſtatim ſomnia vidit eſt. *Somnia ſugi ab eo.* Verum Pharaon ſomnia adeo tenaciter in mentis impreſſi, ut illud expellere cupiens fideliter Joſephoretulerit. *Narraſerat Pharaon, quod viderat.* Rupertus Abbas ſomnia de illa itaque gradus, cujus caput erat aureum pectus, & manus argenteæ reparaverunt ſe regnum cælorum aſſerit, *Præſequam ſomnia regni Dei.* Idcirco Nabuchodonoforis

Frane. Tithelm. in Cant. Moyſ. v. 42.

D. Mart. cap. 9.

Dionys. Carth. ibid. art. 18.

In Epist. ap. D. Th. in Cat. ibi. f. 16. col. 2. h. C.

habet obliuioni tradidit. Rerum caelestium nec memoriam habere volumus. Sed Pharaos somnias de bellis, fugibus, rebus terrenis, somniam uel obliuioni tradidit. Et ueluti res si- bi gratissimas scitatio memoriæ includit. Nonne Manabechus somnium erat de regno Dei, quod omnia alia regna contritum erat. Pharaos uero de temporalibus regni sui prosperitate? quid mirum igitur si Nabuchodonosor omnino sui somniam memor, Pharaos autem suum tenacior tenet, et exasperatus nauat? In mente enim peccatorum, terrenis opimitatis copia, alia mente reposita, calidum autem memoria facile elabatur. Jo- sephus ualeat diu graui parentis intellecta eum uincitante morem relouit. Duos igitur se- cum filios Ephraim, & Manasse duxit. Pertra- gnat domum patris, cubiculum intrat ut bo- num senem seletur, & adducens coram eo duos filios suos mandauit ut lectum adirent, & genu- flexam eum reuerententur. Sed ordinem, & mo- dum obleremus, Posuit Ephraim ad sinistram manam, Manasse uero ad dexteram. Ex signifi- catione horum nominum, & ordine genuflexendi horum adolecentium insignissimum mysterium colligimus. Cardinalis Vitalis id illustrat dicens, quod Ephraim sit idem, ac affectus, & Manasse sit idem quod obliuio. Et Diuus Gregorius id con- firmat, dicens: Quid namque per sinistram nisi uoluntas, quid uero per dexteram nisi perpetua caritas designatur: nuoc uideat, quid Spiritus San- ctus dicere uoluerit. Ephraim ad sinistram, hoc est affectus humanus totus est immeritus rebus terrenis. Manasse ad dexteram, hoc est homo caelestium, & spiritualium obliuiscitur. Sini- stram significat temporalia, dexteram aeterna: Duo filii in proph. duo affectus anime: uult ergo affectus humanus quod a Manasse obliuio ponatur ad dexte- ram, id est ad aeterna: Ephraim id est affectio po- natur ad sinistram, id est temporalia.

14. Qui in uandauo uellet acquisitionem spi- ritualium persuadere, idem quod Demostheni conuincit eueniret. Hic Philosophus in sena- tu de letis ad bonum reipublice spectantibus perorabat, sed surdis canebat. Quid fecit fabu- lam de illo, qui asinum emit, adduxit. Emptor, & uenditor in xitate simul iter agebant, & uter- que, ut flammam Solis tererenderent, dominium amitteze perredebant, uenditor se solum asinum, & uolam uendam uendisse dicebat, emptor etiam uolam esse emptam allegabat, per aliquod tempus litigauerunt, neutro uolente cedere, tan- dem conueniunt, ut licet ad arbitrium deser-

rent. Demosthenes hic discursum abruptis, & seria tracta resumpit. Plures e senatoribus suc- curreunt, eumque rogauerunt, ut discursum de umbra ad finem produceret, se libentissime au- dire uelle dectionem Tuoc Demosthenes sub- iunxit. De umbra asini audire cupitis, de Graecia salute non uultis.

16. Quoc discursus de bonis temporalibus, quæ non sunt aliud nisi umbra attentissime, & auidissime audiunt. Au fruges in agris stent bene, an mellis sit futura copia, an pretium frugum sit augendum, quomodo absque peri- culo amissionis, & damni ex pecuniis possit lu- crum haberi, quam sit nocuum ipsas sepelire in cistis. An sit melius illas exponere ad cen- sum uel in montibus, aut alio modo ex illa lu- crari. Hi discursus attentionem obtineat, & grati auditoribus sunt. Sed si fiat discursus spiri- tualis pro bono animæ, quomodo possit accre- scere meritum, quodnam opus sit gratius Deo, nobis esse uiuendum Christiane, rationem esse Deo reddendam, paradysum à nobis obtinen- dum si operemur bene, perendum si male, quam sit deformis anima sine gratia, quam in misero statu sit peccator, si tractetur materia se- ria in quo consistat salus animæ, parum hæc curas, fugis te non audire, distraheris, Auditores uultum amouent, terga uertunt, & tacite di- cunt. Audiemus te de hoc iterum. O miseriam maximam. De umbra asini audire cupitis, de anima salute non uultis.

17. Oblucrum temporale nulla est difficul- tas quæ non superetur, sed pro acquirendis bo- nis spiritibus quælibet actio facillima putatur impossibilis. Quanta energia hunc pessimum motem Chrysostomus perstringit? Quando pro- ponitur lacrum temporale, omnia alacriter sustine- re volumus, etiamsi quid laboriosum sit. Et ualde arum nosum est fordidum, et penam in presenti, & futuro probens: propter autem nostram salutem remissi, et superi, et dissoluti uidentur. Conserua- di, & robore iungi debet uultus Christiani, dum considerat gentiles bona tetena contem- plisse, & spiritualia magni æstimasse. Phocion ingentem summam auri ab Alexandro per Me- nillam sibi oblatam recusauit. Crates Philoso- phus Thebanus studiu Philosophiæ diuitiis præ- posuit, & octo talenta noluit. Idem fecit Philo- sofenus Melopæus teste Plutarcho Vitam ad do- mum epule uisissimam in Colonia scula harectate natus, cum delicias, voluptates, ac indigentiam natus, cum delicias, voluptates, ac indigentiam considerasset inoleganciam. Per Deos inquit idem ibid.

D. Iosab.
Chryso.
hem. 55.

Plut. l. 1.
Apop. fol.
320. num.
321. l. B.
Idem t. 3.
de uiuand.
asura. fol.
117. l. B.

Ec s
bona

liber

bona hac haud me perdent. sed ego illa, aliisque hereditate relicta, enavigavi.

Aug. Mos. Plotinus depingi noluit, indecolum æstimans imaginem corporis perpetuari. De ornatu verò animæ nil cogitari. Postquam legerat doctrinam Senecæ: Cogita in te prater animam nihil esse miserabile. Et tamen homines nihil vilius æstimant quàm animam, & bona spiritualia ad ipsam pertinentia.

Seneca. 18. Vide illius nobilis palatium, quàm concinnè est intus, & extra politum. Statuæ sunt marmoreæ artificiosissimè factæ. Picturæ excellentissimæ ligneis calcatis insitæ. Conclavia aulaeis tericis, & acupictis ornata, tot sunt ibi specula, tot figuræ, tot arcæ, inaurata laquearea, solum stratum tapetibus, & quomodo constituta est anima? omni ornatu spirituali privata est in pejora statu, quàm murus non calcinatus. Intra hortum, & videbis in illo tapetas cedrianas, loca, buxotam, vel aliarum arborum, ramis obducta, innumera vasa cum plantis pomorum aureorum, ibi cernes specum quandam maximo artificio ex lapidibus marinis, & conchyliis fabricatam, Pavimentum est encausto pictum, odor ingeleq; plantæ in curvantur fructibus, in medio conspicies fontem ex candido alabastro, satyri, lapideis ornatos, tot cernis ibi aquarum ductus per tubos, & canales, ut omnes spectatores delectentur; sed dicite quæso, quid agitur cum anima illius nobilis? in quo statu est? ð Deus! est desertum sterile, vinea desolata, Dæmon illius curam gerit, non sunt ibi nisi urticæ vitiorum, spinæ cuminum, plantæ peccatorum. nullus ibi cernitur flos prode virtutum, nullus fructus bonorum operum, nulla est ibi aqua divinæ gratiæ.

19. Nobilis ille habet equum vulgo standypsero / duobus eum committit si quoslibet omni sollicitudine possibili curandum. Omni die, mane & vespere eum strigili purgant, majorei ei servantur curæ, quàm servirent tui Christiano, cincinni culpanant & capilli illigantur ligulis fericis, frontem ornant tidimiculâ in modum rosæ factâ, cujus limbis, & laciniis aurum, & argentum intertexta sunt; frenum, & sella pretiosissimè bombyce, & holoserico sunt picta, ita ut ingeniosa manus acupingens stupores artis, & patientiæ illis imprescent, sed anima, quam gubernat, quomodo se habet. O si Deus tibi illam videndam objiceret, quam videres eam miserram, & desonem. Et sine possibile quod magis ætatem parietes domus, terram horti, pellem bestis quam propriam animam. Audi Archi-

piscopum Valentium: Ecce curam habere de illius homo, de hereditate, de negotio, de familia, de iudicio quo in stabulo, & te ipsum solum negligo i tempore tam vilem æstimas, & sic parvipendas, ut non diu generis de te curam habere? O anima misera, quid dicitur extra te vagaris effusa, & divisa per mundum, à te alienata. Recollege te, redi ad te, habita tecum, non si sicut oculus, qui cum omnia videt, seipsum non videt.

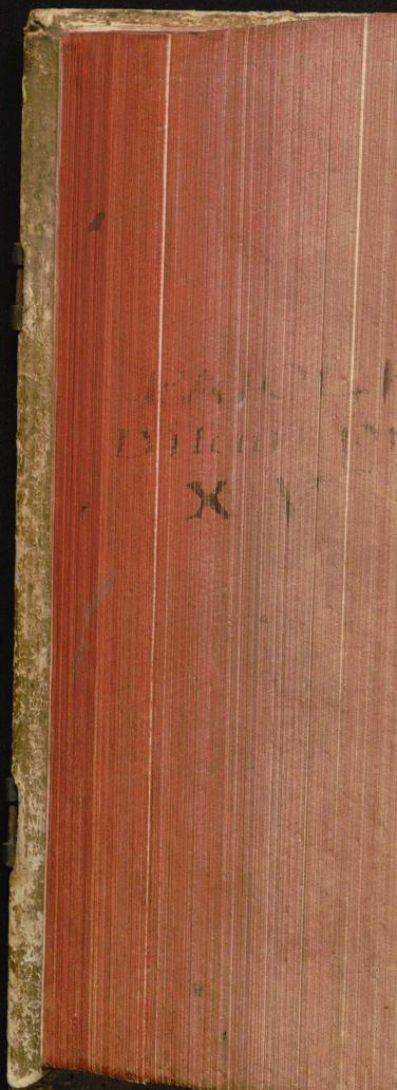
Alexander Cardinalis Oliva opes vilipendens terrenas, sapius replicabat: Alexander quid possit hæc continuo bona cælestia iummasbat. O Christiane, ad te ipsum revertete, & si baculos fuisti ex illis, qui neglexerunt & abierunt alius in villam suam, alius ad negotiationes suas. Nunc tempus est referendi gressus, & acceptandi iurisdictionem, quam ego indignus servus Regis cælestis te invito: Venis ad nuptias, quas parati sunt omnia. Nuptias bonorum cælestium, quæ sunt veræ delinæ animæ condempnatis. Quædamus.

ALTERA PARS.

20. In pluribus locis sacre Scripture Deum suis operibus docuisse, ut cælestia referent, spiritualia temporalibus præferamus iure. An unquam observatis ordinem, quo Chronista Moyses insignem fabricam universi describit? In principio creavit Deus calum & terram. Ego hunc ordinem creationis consueti modo factum credo. In aliqua fabrica prius partes inferiores, dein altiores struantur. Prius fundamenta, dein muros, prius pavimentum, dein fornices. Moyses ergo dicere debuit. In principio creavit DEUS terram, & calum, quia terra est pars inferior, calum pars superior hujus palatii molis. Est rectum, vel forma hujus Palatii. Uicerealisquis possit Moysen observatis ordinem doctrinæ, quæ a dignioribus incipit.

Os aureum doctè respondet, calum pro anima, terram pro corpore creatam; dicere ergo voluit commoda animæ commodis corpore præferenda. Deus prater humanum morem suam præterficiens auctus, prius calum excedens, postea terram subternit, prius culmen, & postea fundamentum quis al. quid videt? in hominum sandi operibus, nil tale unquam fuit.

Sic etiam Theophylactus Antiochenus præterficiens auctus, prius calum excedens, postea terram subternit, prius culmen, & postea fundamentum quis al. quid videt? in hominum sandi operibus, nil tale unquam fuit.

terram, dicens: intendit fundamentum, & quasi fundamentum.

11. Postquam Deus diluio uniuersali orbem purgasset, & Noe cum familia ex arca exiisset, quos actus clementiae ei exhibuit. Primò ipsi benedicti precatus, secundò propagationem ei praeparauit: Benedixit Deus Noe & filiis eius, & dixit ad eos, crescite & multiplicamini super terram. Si primò iniquitate Deus restauracionem orbis per multiplicacionem hominum, prius hanc multiplicacionem mandare, deia ei benedicere debuisset. Quodam modernus hunc locum sic explicat: Per benedictionem dona spiritualia intelliguntur per sequentia uerba dona temporalia. Pius ergo benedixit, deia propagationem imposuit, ut praefata dona spiritualia temporalibus doceret. Sic Lyranus: Primò beneficium describitur ipsius Dei in spiritualibus, cum dicitur: Benedixit Deus Noe, & filiis ipsius gratiam suam in eis arguendo, secundò tangitur Dei beneficium quantum ad temporalia.

Saluator hunc modum orandi, & gratias rogandi praefecit. Sic orabit: Pater noster, qui est in caelo, sancti spiritus nomen tuum, ad ueniat regnum tuum, fiat uoluntas tua, sicut in caelo, & in terra. Et statim subdit: Panem nostrum quotidianum, &c. Ante panem, sustentando corpori, prius necessitati per ad conseruandum animam in via spirituali, & gratia est obseruandum. Sic Jordanus à Saxonia: Postquam petri uisus illa qua respicitur uiam praefertentem, seu necessitatem uitae, & aeternitatis. Et Cardinalis Egidius Colanata: In qua unica petitur, postquam in tribus praecedentibus quaesitum omnia spiritualia petit orans panem omnium necessitatem temporalium in pane enim quotidianum intelligitur omne necessarium ad quotidianum uitam, siue cibum siue potus, siue uelut siue domus, siue sumptus siue corporis ualendo.

12. Filius Dei, ut Hebraeos ad fidem pulsare eorum cecitate conuertet, dum praedicaret, & in feruore discursus esset. Turba copiosa intrat, & interueniens attentionem populi, uoce Christi compellat, dicens: Ecce mater tua, & fratres tui, & fratres tui. Sed Christus bile inflammatus ad uos sic uertens, sic refert: Quis est mater mea, & qui sunt fratres mei? haec uerba sic explanat Dionysius Cartusianus. Haec dicit non asperuando, uel negando matrem carnalem atque cognatos, quasi per benedictionem corpus habens ut Marcom, & Manthianum uocari sunt sed ad ostendendum, quod non solum habeat matrem, & fratres carnales, sed etiam spirituales.

Sed sanctus Antoninus Archi-Episcopus Florentinus asserit, sapientiam Incarnatam uoluisse docere, nos debere praepone spiritum carni, bona animae (ueluti est praedicatio) affectui sanguinis erga matrem & fratres. In hac parte Euangelii docet Christus spiritualia praepone carnalibus, & caelestia temporalibus, & terrenis fore praeponenda.

23. Sed quantum displiceat Deo homo, si faciat contrarium, & affectibus inhareat terrae, ex sacra Genesi deducere possumus. Postquam terra Deo obediens produxisset plantas, herbas, & flores, non lego quod ei benedixit, ut uidere est in operibus tertiae diei, sed subito ut aer generavit aues, dicit facit textus: Benedixit quoque ei, dicens: Crescite & multiplicamini. Cur haec dispensatio, imò dixerim partialitas? respondet sanctus Pater Augustinus. Plantas semper habere fixas radices in terra, siue qua non possunt uivere, sed aues semper uolant per aera, hinc uocantur à David uolucres caeli. In sanctum Augustinum. Quia per fibras, & radices lateribus terra inhaerent.

24. Hinc iusti cognoscentes diuinam uoluntatem tanti zelantur bona animi, & caeli, quantum contemnunt bona terrae. Audite Davidem: Pro uidebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dextris est mihi, ne commouear. Deum habeo à dextris ideo nil timeo. Dimicans non tantum sollicitus est pro latere dextro, sed & sinistro, quia in quocunque latet, moti potest. Juxta ergo interpretationem diu Bernardi, qui per dextram spiritualia, per sinistram bona temporalia intelligit, dicere uoluit. Dummodo Deus dextram, hoc est spiritualia conseruet, parum curo temporalia. Spiritualia quidem bona attribui-mus dextrae, sinistra uero carnalia. Haec gratia, & misericordia Dei in seruos eius, & respectus in electos illius, ut in eorum sinistram uelut dissimulans dextra semper studiosus protektor assistat. Imò ut acquireret eorum omnem affectum erga terram deposuit. Haec recordatus sum, & effudi in me animam meam, quoniam transibo in locum tabernaculi uique ad Domum Dei. Quae sic illustrat Bellarminus. Ut sensus sit: effudi in me animam meam, id est, euacuavi apud me animam meam omni terrenae delectatione, ut intraturus tabernaculum admirabile, & ipsam domum Dei implerem eam delectationibus Domini mei.

Hoc fecit qui terrenis uenditis uoluit obtinere thesaurum caelestem. Simile est regnum caelorum thesauro abscondito in agro. Quem qui uendit homo, uendit uniuersa qua habet, & emit agrum illum.

Psal. 8.
D. P. Aug.
ad lit. lib.
ad Gen.

Psal. 15.

D. Bern.
serm. 7. in
Psal. 90.

Psal. 41.

Cardin.
Bellarm.
ibid. fol.
242. v. 4.

D. Martib.
cap. 13.

DOMINICA XX. POST PENTECOSTEN.

Vade, filius tuus vivit, credit ipſe, & domus eius tota. Joan. 4.

ARGUMENTUM.

Oſtenditur quam ſit potens exemplum bonum & malum.

ORdo, quo Deus Anchor univerſi crea-
turas univerſi diſpoſuit, adeo eſt ſtatus,
ut ſuporem excedat, terminos admi-
rationis tranſgrediatur, & capacitem
intellectus humani tranſcendat. Ordinavit ut
inferiora moverentur, & regerentur a ſuperio-
ribus. Hinc Philoſophus hoc axioma forma-
re didicit: *In unoquoque genere datur unum, quod
eſt primum, cauſa, & meſura ceterorum.* Et ali-
bi addidit: *Oportet inferiora hae contigua eſſe la-
rioribus ſuperioribus, ut inde regantur, & guber-
nentur.* Velut ad motum rotæ principalis horo-
logii reliquæ omnes moventur, ſi cæli moventur
ad motum primi mobilis, Angeli inferiores il-
luminantur à ſuperioribus. Motus creatura-
rum inferiorum (ſi excipiatur liberum arbitri-
um) regulantur, & reguntur à motibus corpo-
rum ſuperiorum.

Eundem ordinem Deus cordibus humanis
inferere voluit, dum ordinavit ſubditos in moti-
bus actionum moveri ad motum exemplarem
ſuperiorum. Policia, quam multi obſervarunt,
& ſpecialiter Claudianus ſic canens:

Ariſt.
idem.
Claudianus.
Quint.
Curr. lib. 5.
Plutarch.

Componitur orbis
Regis ad exemplum, nec ſe inſectore ſenſus
Humanos quædam valent, quam vita regentium.
1. Exercitus magni Alexandri, in Perſiam
proficiſcens nunquam didiciſſet tolerare ſitim,
niſi Alexandri primò illa aſſuetus fuiſſet. Et in

hyme animandis militibus nives, & glacies dif-
ſiegit. Ageſilaus Rex Lacedæmonum, ut mil-
ites urgeret, ad ea, quæ nullam patiebantur mo-
tam; primus manum applicuit. Rudolphus Im-
perator in bello contra Regem Bohemæ ſibi
aqua à ruſtico oblatum recuſavit, dicens: *Habe
tibi vaſculum, nam ego exercitus, non miſer ſine
ham.* Et hoc modo milites ad patienter ferendam
ſitim incitavit: Hinc Silius omnes belli duces eſt
hortatus, ut in omnibus bellicis potiùs exemplis
quàm verbis milites animarent.

Hortandi genus acer habet præcedere ductor.
Julius Cæſar nunquam aſcendit ad ſolum
niſi inſtar generoſæ aquilæ radios ſolares ſuorum
illuſtrum Magni Alexandri ſiſt fuſſet
tuitus. Lacedæmones in conviviiſ betonicis
ctiones antecellorum proclamabant, ut iunioribus
ad eorum imitationem excitarentur, juxta le-
gem imperialem: *Mos majorum eſt obſervandum.*
Ultimum N. monitum Senecæ admittite: *Malum
eſt ſubditorum conſuetudo, ut principes ſuos tam in
bono, quàm in malo, imitentur: idcirco qui alicui
perant, plurimum cavere debent, ne eos ſuo depre-
vent exemplo.*
Verbo: ſubditus ſpeculum actionum ſuperio-
ris conſulit. Filius patris indolem obſervat, & ad Tra-
num: *Qualis Rex, talis grex, qualis berus, talis pater
ſervus.* Regulus Evangelicus miraculis Chriſti
credens tam bono prævit exemplat omnes ad quibus